

ПОГОДЖЕНО

Протокол зборів творчого колективу
Державного підприємства
«Мультимедійна платформа
іномовлення України»

від «04» жовтня 2022 року № 8

Голова зборів творчого колективу

Вікторія СЛІВНА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства культури та
інформаційної політики України
« 31 » грудня 2022 року № 551

Міністр культури та інформаційної
політики України

Олександр ТКАЧЕНКО

РЕДАКЦІЙНИЙ СТАТУТ

**ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА
«МУЛЬТИМЕДІЙНА ПЛАТФОРМА
ІНОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ»
(НОВА РЕДАКЦІЯ)
(код ЄДРПОУ 40235671)**

Київ – 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Державне підприємство «МУЛЬТИМЕДІЙНА ПЛАТФОРМА ІНОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ» засноване на державній власності та належить до сфери управління Міністерства культури та інформаційної політики України (далі – Уповноважений орган управління).

1.2. Цей Редакційний статут Державного підприємства «Мультимедійна платформа іномовлення України» (надалі – Підприємство) встановлює вимоги до створення та поширення журналістами інформації, а також регламентує діяльність Редакційної ради. Статут розроблений відповідно до вимог статті 57 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», він базується на вимогах чинного законодавства та професійних стандартах журналістики.

1.3. Підприємство веде мовлення у межах ефірного часу згідно з ліцензією на мовлення, виданою у встановленому Законом України «Про телебачення і радіомовлення» порядку, створюючи і поширюючи інформацію шляхом виробництва і розповсюдження програм і передач та у інші способи, що не суперечать законодавству України, самостійно визначаючи зміст поширюваної інформації.

1.4. Інформаційна діяльність Підприємства базується на положеннях статті 34 Конституції України, відповідно до якої кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, і кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір; а здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя. Інформаційна діяльність Підприємства також базується на положеннях статті 10 Європейської конвенції з прав людини і основоположних свобод, інших нормах інформаційного законодавства України.

1.5. Метою розповсюдження Підприємством новин та іншої інформації є забезпечення права громадян бути поінформованими про важливі для суспільства події, а основними функціями членів творчого колективу Підприємства є утвердження принципів журналістики, відповідальності перед власною аудиторією та професійним співтовариством, шляхом достовірного і об'єктивного інформування про діяльність та рішення органів державної влади, приватних структур, посадових та інших публічних осіб, для забезпечення формування громадянами власної думки; надання можливості громадянам та інститутам громадянського суспільства оприлюднювати інформацію та ідеї.

1.6. Журналістам Підприємства гарантується: дотримання конституційного принципу про заборону цензури, створення умов для вільної продуктивної творчої

журналістської діяльності та невтручання у професійну діяльність журналіста з боку Уповноваженого органу управління, державних органів, посадових осіб та менеджерів Підприємства. Журналісти Підприємства мають право висвітлювати позиції щодо усіх суспільно-політичних подій. Журналістам надається правовий і соціальних захист у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, передбачений законодавством України, цим статутом і внутрішніми документами Підприємства. Уповноважений орган управління не має права втручатися у творчу діяльність Підприємства в інший спосіб, ніж через внесення змін до Редакційного статуту.

2. ВИМОГИ ДО СТВОРЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ

2.1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТОЧНОСТІ, ОБ'ЄКТИВНОСТІ, НЕУПЕРЕДЖЕНОСТІ ТА ЗБАЛАНСОВАНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ

2.1.1. Принцип точності та об'єктивності подачі інформації

Принцип точності та об'єктивності подачі інформації означає, що факти, які подаються користувачу Підприємством, повинні точно відповідати реальним подіям чи даним. Використання прямих цитат, їх фрагментів чи уривків тексту не повинне спотворювати зміст висловлювання, тези чи контексту.

Умисне перекручення чи спотворення фактів є неприпустимим так само, як і маніпулювання фактами (неповний виклад, замовчування, невиправданий наголос, псевдосенсаційність). Застосовані відео-, аудіоматеріали та фото- або інші ілюстрації не повинні розходитися зі змістом інформаційного повідомлення. Відео- і аудіоматеріали, фото- та інші зображення мають бути автентичними, а застосування монтажу, комп'ютерної обробки чи інших технічних прийомів або інсценувань з метою акцентування уваги чи посилення образу не повинне вводити громадськість в оману щодо справжності цих матеріалів та обставин чи подій, які вони зображують.

Архівний матеріал, використаний для ілюстрування актуальної проблеми або події, має бути чітко позначений як такий. Потрібно ретельно ставитися до можливого випадкового накладання дикторського тексту на картинку, в результаті чого громадськість може неправильно інтерпретувати події чи діяльність зображених осіб.

2.1.2. Перевірка інформації як головний спосіб забезпечити її точність

Будь-яка інформація, яку подає Підприємство, повинна бути гарантовано точною, тому що попередньо була серйозно, прискіпливо зібрана, оброблена і подана. Стандарт вимагає від співробітників докладати щоразу максимум зусиль для перевірки кожної інформації.

При пошуку інформації Підприємство повинно докладати всіх можливих зусиль для того, щоб отримати її самостійно від першоджерела. І лише, якщо це не можливо, отримувати її від тих, хто, зокрема, отримав її від першоджерела. Інформація про особу, висловлена третьою особою, має бути перевірена як у джерела інформації, так і в особи, про яку йдеться.

Повідомляти про подію, яку не бачили на власні очі відповідальні співробітники редакції, або ж про факти, відомі лише зі слів сторонньої особи, слід лише перевіривши їх щонайменше ще у двох джерелах інформації. Якщо йдеться лише про попередні дані, і ця інформація є надзвичайно суспільно значимою, слід обов'язково загострювати увагу користувачів Підприємства на цій обставині. Таку інформацію можна давати лише у надзвичайних випадках.

2.1.3. Інформація, яку слід перевіряти особливо ретельно

Особливо ретельно слід перевіряти такі аспекти інформації:

- повідомлення про лихо з людськими жертвами (кількість жертв, постраждалих і зниклих без вісти);
- повідомлення про смерть конкретної людини, про списки загиблих чи зниклих без вісти;
- імена, прізвища і особові назви;
- цифри, особливо коли вони є принциповою частиною новини;
- виняткові поняття, тобто усе, що починається зі слів «уперше», «востаннє», «безпрецедентно», «найбільший», «найменший» та подібні.

Особові імена і назви ретельно перевіряються за словником, картою чи атласом – для правильного написання у титрах і вимови в ефірі. Якщо така перевірка є неможливою, слід консультуватися з фахівцями у кожній конкретній галузі. Складні професійні теми потрібно висвітлювати після консультацій з людьми, які є фахівцями у цій галузі та мають авторитет серед колег і в суспільстві та незаплямовану особисту і ділову репутацію.

2.1.4. Суть збалансованої подачі інформації

Збалансованість подачі матеріалу – це запорука неупередженості Підприємства у будь-якій спірній чи конфліктній ситуації. Інформаційні редакції Підприємства обов'язково представляють позиції усіх сторін конфлікту або неоднозначного, спірного питання.

Підприємство своєю діяльністю сприяє інформаційному плюралізму, висвітлюючи усі суспільно важливі події та надаючи можливість для оприлюднення повного спектру політичних, соціальних, культурних, національних і релігійних поглядів, що побутують у суспільстві; також допомагає встановленню ідеологічної різноманітності, за якої жодна ідеологія не може визнаватись державною, пануючою, обов'язковою або єдино можливою.

Підприємство прагне представляти різні точки зору одразу в межах одного сюжету чи випуску новин. У разі, якщо оперативно неможливо взяти коментар однієї зі сторін, щоб представити її точку зору в межах одного сюжету чи випуску, редакція має докласти зусиль для того, щоб викласти цю точку зору, принаймні, в наступному випуску чи наступного дня. У цьому випадку обов'язково слід загострювати увагу споживача інформаційного продукту на тому, що є різні точки зору на проблему, а також повідомити причину, з якої поки що не вдалося взяти коментар певної сторони, і повідомити, коли цей коментар може бути оприлюднений.

Якщо особа, про яку йдеться, відмовляється коментувати ситуацію, Підприємство має поінформувати про цей факт громадськість. У випадку, якщо з особою зв'язатися не вдалося, Підприємство повинно разом з виходом в ефір

сюжету оголосити про свою готовність представити також і позицію іншої сторони конфлікту.

2.1.5. Вимоги до журналістів щодо збалансованості інформації

Журналісти повинні у будь-якій ситуації шукати якомога ширший спектр думок і ретельно подавати його у своїх матеріалах. Інформаційні служби Підприємства завжди прагнуть надати чесний шанс на відповідь тому, кого у чомусь публічно звинувачують або чії права та законні інтереси можуть бути порушені внаслідок поширення інформації. При висвітленні конфліктів чи спірних питань журналісти і редакції мають докласти також зусиль до знаходження нейтрального експерта, «третейського судді». При цьому громадськість має чітко розуміти, чому саме ця людина коментує ту чи іншу подію, чи має цей коментатор достатній експертний рівень, і чи ця людина не є стороною, зацікавленою в конфлікті.

2.1.6. Належна збалансованість у циклі передач

Якщо в ефір виходить серія взаємопов'язаних передач, в яких розглядаються ті самі або споріднені проблеми, належну збалансованість має забезпечувати вся серія передач. Намір авторів досягти збалансованості саме в цей спосіб повинен плануватися заздалегідь і доводитися до відома аудиторії. Водночас, у серії передач, де в кожному випуску розглядаються різні і не пов'язані між собою питання, збалансованість повинна забезпечуватися в кожній окремій програмі.

2.1.7. Неупередженість - це одна з основних цінностей, яка поширюється на всі програми Підприємства. Журналісти мають об'єктивно, неупереджено та безсторонньо висвітлювати спірні теми у випусках новин та інших програмах, особливо коли обговорюються проблеми державної політики, політичні або суспільні конфлікти. Журналісти не мають права висловлювати власні думки про поточні події чи питання державної політики в інформаційних програмах, за винятком проблем мовлення.

2.1.8. Персоналії

Для Підприємства немає табуованих осіб, про яких вона уникає згадувати в новинах або не запрошує до студії. Усі політики та громадські діячі є рівними у своїх можливостях. Запитання повинні бути гострими для будь-кого: як для представників влади, так і для представників опозиції. Ці люди є публічними і мають пам'ятати, що все залежить не від запитання, поставленого журналістом, і тим більше не від узгодження запитань до запису чи ефіру, а від їхньої спроможності адекватно відповідати на запитання.

2.1.9. Належна неупередженість в інформаційних програмах

Інформаційні програми повинні бути неупередженими, безсторонніми, достовірними і зберігати належну повагу до істини. У них можна досліджувати будь-яку тему, якщо на це є вмотивовані редакційні причини. Повідомлення про одну зі сторін спірного питання чи конфлікту слід робити чесно й неупереджено, не викривляючи поглядів чи думок протилежної сторони. Автори програми

повинні чесно розкривати обрану тему незалежно від того, який спектр думок і поглядів – широкий чи звужений – буде у ній викладений.

2.1.10. Належна безсторонність у випусках новин

Репортер випуску новин не має права висловити власну думку. Ведучі та автори програм та новин повинні ухилятися від власних оцінок, коментарів, поглядів, заяв, тверджень і припущень стосовно обговорюваних подій і тем. Аудиторія не повинна робити з програми висновків про особисті погляди ведучих або репортерів на спірні питання.

2.1.11. Конфлікт інтересів журналіста

Як штатні, так і позаштатні співробітники, що працюють у випусках новин чи інформаційних програмах, не повинні мати жодних сторонніх інтересів чи зобов'язань, які могли б завдати шкоди репутації Підприємства чи взаємній довірі між Підприємством та її аудиторією в тому, що стосується неупередженості, справедливості та чесності. Журналісти при підготовці та розповсюдженні інформації не повинні діяти в інтересах родичів чи інших близьких людей чи осіб, з якими вони пов'язані в силу фінансових, сімейних, романтичних, побутових та інших обставин. Якщо журналіст не може безсторонньо та неупереджено виконувати свою роботу, він повинен відмовитися від завдання.

2.2. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПРИВАТНЕ ЖИТТЯ ОСОБИ

2.2.1. Конфіденційна інформація - інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов.

Не може бути віднесена до конфіденційної інформація, зазначена в частині першій і другій статті 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Журналіст не має права збирати конфіденційну інформацію, порушуючи закон. Журналіст не може нести відповідальність за поширення конфіденційної інформації, якщо він отримав її у законний спосіб.

Якщо інформація стосується приватного життя, то найкращим захистом від подальших претензій є згода особи на оприлюднення інформації. Надання інформації журналісту ще не означає згоди на її поширення. Згода особи на розголошення обставин приватного життя шляхом повідомлення в ефірі Підприємства повинна бути зафіксована та виражена чітко і недвозначно.

2.2.2. Недоторканність приватного життя.

Важливою засадою діяльності Підприємства є безумовне шанування права на недоторканність приватного життя і справедливе трактування, яке, утім, не виключає права розслідувати питання, що є предметом публічного інтересу. Приватні справи, кореспонденція та розмови не підлягають розголошенню, якщо цього недвозначно не вимагає суспільний інтерес. Обставини приватного життя особи також можуть бути розголошені без її згоди за умови, що вони містять ознаки правопорушення, що підтверджене рішенням суду.

Листи, телеграми та інша кореспонденція можуть бути використані лише за згодою адресата та особи, яка їх направила. У випадку, коли кореспонденція стосується особистого життя іншої фізичної особи, для їх використання потрібна згода такої особи, або – у разі смерті – згода близьких родичів.

Ознайомлення з особистими паперами фізичної особи та їх використання, зокрема шляхом обнародування інформації і даних, які вони містять, допускаються лише за згодою фізичної особи, якій вони належать. Якщо особисті папери фізичної особи стосуються особистого життя іншої особи, для їх використання потрібна також згода цієї особи, а у разі її смерті – зазначених фізичних осіб, особисті папери можуть бути використані лише за згодою дітей померлого, вдови (вдівця), а якщо їх немає, - батьків, братів та сестер.

Приватна та конфіденційна інформація може та має бути оприлюдненою, якщо є переважаючий суспільний інтерес до такої інформації. Суспільний інтерес слід розуміти не лише як бажання громадськості знати інформацію, але й з точки зору цінності інформації для суспільства за умов демократії.

2.2.3. Політики та громадські діячі

Підприємство виходить з того, що оскільки політики і чиновники свідомо обрали собі саме такий вид занять, який має контролюватися громадою, вони, таким чином, дали згоду на зняття певних обмежень з висвітлення їхнього приватного життя. Однак політики та громадські діячі також мають право на приватне життя. Інформація про приватне життя цих осіб може повідомлятися лише зі згоди останніх, а також, якщо їх поведінка є протиправною.

2.3. ПОКАЗ НАСИЛЬСТВА ТА ПИТАННЯ ПРИСТОЙНОСТІ

2.3.1. Показ насильства

Підприємство повинно обережно ставитися до інформації, яка містить сцени насильства, особливо з огляду на те, що така інформація може переглядатися неповнолітніми. Під час показу сюжетів зі сценами насильства слід враховувати час їхнього показу і, зокрема, зважити на доцільність показу сцен насильства після 23-ї години. Сцен надмірного насильства слід уникати взагалі. Особливо обережно слід монтувати відеосюжети для випусків новин і публіцистичних програм, які можуть переглядати вразливі групи населення, зокрема, діти. Так само обережно слід включати сцени насильства до випусків новин, особливо в денний час, коли їх можуть переглядати діти.

При висвітленні катастроф, наслідків злочинів, надзвичайних пригод чи воєнних дій Підприємство дуже обережно, уникаючи зайвого натуралізму та крупних планів, показує мерців, рани, травми. Підприємство взагалі не показує сцени реального страждання, реальні тортури і страту, а також сцени знущання з тварин. Журналісти Підприємства не беруть і тим більше не оприлюднюють інтерв'ю з людьми, які перебувають у шоковому стані. Винятком з цього правила може бути лише пошук суто фактажної, надзвичайно суспільно важливої інформації, яку в інший спосіб отримати неможливо.

2.3.2. Захист суспільної моралі

Підприємство не пропагує, тобто не показує у привабливому світлі, нездоровий спосіб життя (паління, пияцтво, наркоманію тощо) чи антисоціальну поведінку (це ж стосується і висвітлення кримінальної тематики). Підприємство дуже обережно висвітлює небезпечні для суспільства варіанти поведінки, наприклад, суїцид.

Усі вищезгадані елементи можуть обережно подаватися лише за справжньої необхідності, якщо вони є невід'ємною частиною суспільно вагомої новини.

2.4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗЛОЧИНИ ТА ПРАВОПОРУШЕННЯ

2.4.1. Злочини і правопорушення

Не слід застосовувати детальне описання чи демонстрацію способів вчинення правопорушень чи уникнення від передбаченої законом відповідальності, обставин та способів вчинення самогубств з міркувань запобігання впливу негативних прикладів, повідомляти про способи і методи виготовлення та використання наркотичних препаратів або про місця їх придбання та розповсюджувати іншу інформацію, яка може бути використана особою з метою вчинення злочинів, спричинення шкоди собі чи оточуючим, або негативно вплинути на підлітків чи осіб, емоційно не стабільних внаслідок захворювань чи збігу виключно тяжких життєвих обставин.

У випадку наявності сумнівів щодо правильності вживання правової термінології або коректності висновків і коментарів правового спрямування перед їх поширенням слід отримати консультацію юристів Підприємства.

2.4.2. Неупередженість щодо підозрюваних, обвинувачених та підсудних

При висвітленні кримінальної та правоохоронної тематики журналісти Підприємства на всіх етапах (злочин, порушення кримінальної справи, хід слідства, затримання і арешт підозрюваних, хід судового процесу) докладають усіх зусиль до неупередженого ставлення до підозрюваних, обвинувачених, підсудних, оскільки лише вирок суду дає підставу назвати людину винною у скоєнні злочину. Журналісти мають докладати всіх можливих зусиль, щоб кожного разу озвучувати точку зору підозрюваного, обвинуваченого чи підсудного, а в разі неможливості це зробити – принаймні, точку зору його родичів чи адвокатів.

Подаючи результати розслідування до винесення вироку, потрібно чітко і недвозначно вказувати, що це результати слідства, позиція прокуратури чи позиція адвокатів, уникаючи при цьому ситуації, коли факти подаються як dokonані і доведені.

2.4.3. Оприлюднення імен та інших відомостей про обвинувачених

Ім'я особи може розголошуватися до відкриття кримінального провадження щодо цієї особи, тобто до її затримання або оголошення в розшук або пред'явлення обвинувачення. Ім'я неповнолітнього правопорушника не розголошується за будь-яких обставин. Винятком може бути надзвичайно великий суспільний інтерес до цієї інформації.

Ім'я фізичної особи, яка затримана, підозрюється чи обвинувачується у вчиненні злочину, або особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може бути повідомлено лише в разі набрання законної сили обвинувачувальним вироком суду щодо неї або винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення, а також за її згодою. Ім'я особи може бути розкрито, якщо ця інформація має суттєвий суспільний інтерес, наприклад, коли йдеться про антикорупційні розслідування проти вищих посадових осіб.

2.4.4. Оприлюднення імен потерпілих

Оприлюднення імен живих потерпілих від злочину, особливо коли йдеться про злочини, пов'язані з насильством проти дітей чи з сексуальним насильством, може відбуватися лише за згодою потерпілого (або його законного опікуна чи піклувальника). У разі, коли особа звинувачує когось у скоєнні проти неї злочину, однак кримінальна справа щодо цього не порушена, Підприємство поширює таку інформацію разом з іменем потерпілої особи.

Журналісти мають проявляти людяність та чуйність до потерпілих осіб, не використовувати стан шоку чи розгубленості з метою телезйомок або отримання інформації, що може порушити права та завдати шкоди інтересам таких осіб у випадку її розповсюдження.

2.5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО РІЗНІ ГРУПИ НАСЕЛЕННЯ (національні та сексуальні меншини, релігійні групи, хворих та осіб з інвалідністю)

2.5.1. Відмова від дискримінації

Співробітники Підприємства виключають у своїй роботі і повсякденному житті ідеї ксенофобії, націоналізму, дискримінаційного ставлення до будь-кого за будь-якою ознакою. Журналісти мають завжди виявляти толерантність до кожної людини та висловлюваних нею ідей, не допускати упередженості у зв'язку з соціальним статусом людини, її професією чи родом занять, партійною (груповою), расовою, етнічною чи національною належністю, місцем проживання, способом життя, системою особистих переконань, сексуальною орієнтацією, зовнішнім виглядом та фізичними вадами.

У матеріалах Підприємства вказувати на чиюсь національність, расу, віросповідання, стать, мову спілкування, походження чи політичні уподобання можна лише тоді, коли вони є необхідною складовою частиною новини, і коли це не викликає заперечень тієї людини, про яку йдеться. Недоречно вказувати, наприклад, національність, повідомляючи про особу правопорушника (навіть не подаючи ім'я особи), оскільки споживачі інформації можуть припустити, що всі представники цієї нації скоюють такі ж правопорушення.

2.5.2. Образливі висловлювання

Підприємство повинно обережно ставитися до вживання термінів, які можуть бути образливими для певних груп населення, включно з термінами, які позначають цю групу.

2.6. ЗАХИСТ ДІТЕЙ ТА НЕПОВНОЛІТНІХ ВІД НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

2.6.1. Захист дітей

Журналісти мають запобігати обнародуванню матеріалів, які можуть спричинити суттєву шкоду особистості неповнолітніх або їх нормальному розвитку, якщо тільки така інформація не міститься у новинах чи репортажах з місць подій у обсязі, що виправдовується інформаційною метою; а при розповсюдженні інформації, спеціально спрямованої на дитячу та підліткову аудиторію, необхідно враховувати інтереси підростаючого покоління та їх потреби у сприятливому середовищі для формування належних умов соціального, духовного, морального, психічного й фізичного розвитку.

2.6.2. Матеріали, які стосуються неповнолітніх

Співробітники Підприємства мають бути особливо обережними, коли матеріал потребує роботи з неповнолітніми. Інтерв'ювання чи зйомка дітей допускається зі згоди хоча б одного з батьків у їх присутності; зі згоди директора школи або початкового виховально-освітнього закладу у період, коли дитина перебуває у такому закладі, та виключно на території цього закладу у присутності педагогічного працівника. Інтерв'ювання та зйомка дітей віком від 14-ти років можливі з їх згоди при їх участі у публічних заходах у публічних місцях, і лише з питань, що безпосередньо пов'язані з такими заходами, та об'єктивно входять до сфери інтересів підлітків.

У програмах і передачах Підприємства не мають права без письмової згоди батьків або осіб, що їх замінюють, а також відповідних правоохоронних органів розголошувати будь-яку інформацію, яка а) може сприяти ідентифікації особи неповнолітнього правопорушника; б) стосується факту самогубства неповнолітнього.

Діти не відповідають за дії батьків. Поширюючи негативну чи критичну інформацію про батьків, потрібно уникати використання відео- чи фотоматеріалів, на яких також зображені неповнолітні діти.

2.7. ПЕРЕВІРКА ДОСТОВІРНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ, ОДЕРЖАНОЇ ВІД ТРЕТІХ ОСІБ. ЗАХИСТ ДЖЕРЕЛ

2.7.1. Суть достовірності подачі інформації

Інформація, яку подає своїм користувачам Підприємство, повинна завжди мати авторитетне джерело походження (у тому числі – авторитетне саме для конкретної новини). Крім того, на джерела потрібно посилатися чітко і недвозначно, щоб користувачі могли зрозуміти, чия позиція висвітлюється. Інформацію завжди слід отримувати з першоджерела (лише якщо це об'єктивно неможливо – з того джерела, яке стоїть найближче до оригіналу).

2.7.2. Перевірка фактів

Факти потрібно надавати перехресній перевірці, щонайменше з двох джерел. Додаткової перевірки потребують також і факти, отримані від публічної особи. Такого підтвердження слід шукати в інших джерелах, ніж ті, що їх пропонує

сам інформатор. Інформацію з інтернету потрібно обов'язково піддавати додатковій перевірці.

2.7.3. Анонімні джерела інформації

Журналіст і редакція мають право не розкривати своїх джерел інформації. Інформацію з посиланням на анонімне джерело можна давати, коли збігаються такі обставини: інформація є суспільно значимою, джерело є безумовно компетентним стосовно характеру інформації, редакція переконана в добросовісності джерела, джерело з вагомих причин не хоче, щоб його ім'я було оприлюднене.

До анонімних джерел слід також віднести випадки, коли людина погоджується на інтерв'ю, якщо її обличчя або фігура, або голос не можуть бути впізнані. У разі, якщо інформація є суспільно значимою, таке інтерв'ю може бути розміщено в ефірі.

Відповідальність за компетентність та добросовісність інтерв'ююваного повністю бере на себе автор матеріалу або група авторів. Про особу інтерв'ююваного він повинен попередньо повідомити редактора. Рішення про допустимість посилання на анонімне джерело ухвалює редактор. Слід пам'ятати, що посилатися на анонімні джерела можна лише тоді, коли повідомляється про факти чи події, але не можна цього робити, повідомляючи про коментарі чи думки.

2.7.4. Офіційна інформація

Особа, яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел (інформація органів державної влади, органів місцевого самоврядування, звіти, стенограми тощо), не зобов'язана перевіряти її достовірність та не несе відповідальності в разі її спростування. Фізична особа, яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел, зобов'язана робити посилання на таке джерело.

2.8. ДОТРИМАННЯ АВТОРСЬКИХ І СУМІЖНИХ ПРАВ

2.8.1. Відмова від плагіату

Плагіат порушує чинне законодавство України та є негідним професійного журналіста. Використання твору, створеного іншою особою, можливе лише за згоди автора або особи, яка має авторське право, з виплатою належної авторської винагороди. Без згоди автора відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», але з обов'язковим зазначенням імені автора і джерела запозичення, використання допускається у виключному переліку випадків:

- використання цитат (коротких уривків) з опублікованих творів в обсязі, виправданому поставленою метою, в тому числі, цитування статей з газет і журналів у формі оглядів преси, якщо воно зумовлено критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору, до якого цитати включаються; вільне використання цитат у формі коротких уривків з виступів і творів, включених до фонограми (відеограми) або програми мовлення;
- використання літературних і художніх творів в обсязі, виправданому поставленою метою, у якості ілюстрацій у виданнях, передачах мовлення;
- публічне сповіщення попередньо опублікованих у газетах або журналах статей з поточних економічних, політичних, релігійних та соціальних питань чи публічно сповіщених творів такого ж самого характеру у випадках, коли право на

таке відтворення, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення спеціально не заборонено автором;

- відтворення з метою висвітлення поточних подій засобами фотографії або кінематографії, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення творів, побачених або почутих під час перебігу таких подій, в обсязі, виправданому інформаційною метою;

- передача в ефір або інше публічне сповіщення публічно виголошених промов, звернень, доповідей та інших подібних творів у обсязі, виправданому поставленою метою.

Журналіст є автором лише тих матеріалів, які він створив власною творчою працею, які є оригінальними і унікальними і мають ознаки твору, що охороняється законом. Матеріал, створений на основі загальнодоступних фактів, джерелами яких є нормативні акти, повідомлення ЗМІ, чутки тощо, який містить виклад подій, текст якого відповідає стилістиці інформаційного жанру, не містить образних, метафоричних та метонімічних чи оригінальних мовних оборотів, не є творчим, не вважається авторським і кваліфікується як редакційна інформація.

2.9. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ, БЛОКИ ТА ПОЛІТИКІВ ПІД ЧАС ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ ТА ПОЗА ЙОГО МЕЖАМИ

2.9.1. Вибірчі кампанії

Головним орієнтиром діяльності Підприємства під час виборів є забезпечення права громадян на інформований, свідомий вибір. Разом із цим Підприємство зобов'язано також дбати про забезпечення прав кандидатів та інших осіб, зокрема й права на рівні можливості доступу до засобів масової інформації та права на відповідь.

Принцип редакційної незалежності ЗМІ набуває особливої важливості під час виборів, тому висвітлення виборів Підприємством має бути правдивим, збалансованим і неупередженим. Журналісти мають особливо ретельно ставитися до дотримання цих принципів.

Підприємство не повинно підтримувати політичні партії чи інші політичні об'єднання, релігійні організації.

Політична реклама у будь-якій формі на каналах мовлення ДП «МПУ», в тому числі прихована, забороняється.

Підприємству забороняється розповсюджувати матеріали та повідомлення, що містять мають ознаки представлення (лобіювання) інтересів політичних партій, громадських організацій, суб'єктів господарювання та інших осіб, які можуть ввести в оману аудиторію щодо об'єктивності висвітлення інформації, а також свідчать про вплив третіх осіб на форму та зміст програм Підприємства.

2.9.2. Рівність можливостей всіх кандидатів, партій та блоків

Усі кандидати, партії та блоки мають рівні можливості на доступ до засобів масової інформації. Збалансоване висвітлення діяльності кандидатів у програмах новин означає, що кандидатам, партіям та блокам, які є більш популярними, присвячується більше часу, ніж тим, що є менш популярними. Водночас жоден кандидат, партія чи блок не має бути повністю позбавлений доступу до ефіру

Підприємства. Журналіст, який став кандидатом, може з'являтися в сфері Підприємства лише у якості кандидата, а не у якості журналіста.

2.9.3. Право на відповідь

Право на відповідь кандидатам та іншим учасникам виборчого процесу повинне надаватися максимально швидко.

2.9.4. Оприлюднення результатів опитувань громадської думки

Підприємство при оприлюдненні результатів опитувань громадської думки повинно щонайменше поширити таку інформацію: ідентифікувати організацію, що проводила опитування, організацію чи партію, що замовила та сплатила за проведення опитування, застосовану методологію, розмір вибірки, розмір похибки і дату проведення опитування. Крім того, доцільно повідомити, що опитування вказує на стан громадської думки лише на момент його проведення.

2.10. ВИМОГИ ДО РЕКЛАМИ ТА СПОНСОРСТВА

2.10.1. Рекламні згадки про товари/послуги та їх розміщення

Будь-яка згадка у програмах про товари й послуги, що надаються комерційною компанією, повинна бути виправданою з редакційного погляду і не мати рекламного характеру. Не допускається жодна невиправдана згадка про товари й послуги з торговельною маркою. Включення до звукового чи відеоряду товарів і послуг в обмін на гроші, надання послуг чи будь-яку іншу матеріальну винагороду є розміщенням реклами і категорично забороняється. Прихована реклама в інформаційних програмах заборонена. Усі рекламні матеріали мають бути спеціально позначені і розміщені згідно з законодавством.

Програми, в яких презентуються продукти чи послуги різних виробників, повинні базуватися на порівнянні якості цих товарів та послуг та бути корисними для споживача інформації.

2.10.2. Спонсорство

Забороняється спонсорування новин, телерадіопрограм і передач, які висвітлюють політичні події чи проблеми. Спонсори не мають права впливати на час і зміст телерадіопрограм та передач або їх частини, а також втручатися у професійну діяльність Підприємства та їх працівників.

2.10.3. Загальні умови розповсюдження реклами в програмній діяльності Підприємства визначаються законами України «Про систему іномовлення України» та «Про рекламу».

2.11. НЕДОПУЩЕННЯ ПРИХОВАНОЇ РЕКЛАМИ ТА ОДЕРЖАННЯ ТВОРЧИМИ ПРАЦІВНИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОВАРІВ І ПОСЛУГ БЕЗКОШТОВНО АБО ЗА ПЛЬГОВИМИ ЦІНАМИ

2.11.1. Відмова від хабарів

Поширення інформації або відмова від поширення інформації з метою отримання винагороди, іншої особистої вигоди чи преференцій для членів сім'ї і

близьких, створення замовних матеріалів, пряма або побічна участь у просуванні товарів чи послуг і в популяризації підприємств чи торгових марок у спосіб, що не охоплюється угодами про спонсорство є діями, не сумісними зі статусом журналіста.

Співробітники Підприємства не беруть матеріальних чи інших винагород від третіх осіб за розміщення чи замовчування інформації. Отримання подарунків, послуг і пільг взамін на оприлюднення або, навпаки, приховування певної інформації є несумісним з етичними принципами журналістики. Подібний вчинок призводить до оголошення догани або звільнення співробітника.

2.12. ПОМИЛКИ РЕДАКЦІЇ ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ. ПРАВО НА ВІДПОВІДЬ

Виявлені суттєві неточності, що були поширені, повинні бути невідкладно спростовані зі складанням вибачень у найкоротший період, не залежно від наявності звернень про спростування. На підставі статті 64 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» громадянин або юридична особа мають право вимагати від Підприємства спростування поширених у її програмі чи передачі відомостей, які не відповідають дійсності та/або принижують честь і гідність особи.

При оприлюдненні негативної чи компрометуючої інформації, жорсткої критики, публічних звинувачень особи у вчиненні неетичного чи аморального проступку або вчиненні правопорушення (в тому числі, і звинувачень політичного характеру), якщо така інформація напевне спричинить принаймні осуд звинуваченої особи або її дій з боку окремих громадян або груп громадян, слід докласти зусиль для отримання відповіді такої особи з приводу висловлених звинувачень або пересвідчитись у її небажанні надати коментарі.

Громадянин або юридична особа, стосовно якого (якої) у програмі чи передачі Підприємства було поширено відомості, які не відповідають дійсності або порушують його (її) права і законні інтереси, на підставі статті 65 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» має право на відповідь (коментар чи власне тлумачення обставин справи) у тій же програмі чи передачі не залежно від того, було подано заяву з вимогою спростування чи ні. Право на відповідь застосовується у випадку обнародування фактів, які стосуються конкретної особи, і щодо яких така особа має законний інтерес. Право на відповідь реалізується шляхом розміщення в передачі або програмі Підприємства заяви чи коментаря в обсязі, що відповідає за обсягом повідомленню Підприємства, у терміни, узгоджені Підприємством та зацікавленою особою, які мають бути мінімальними у випадку серйозної критики чи звинувачень.

3. ЗБОРИ ТВОРЧОГО КОЛЕКТИВУ

3.1. У зборах творчого колективу беруть участь телерадіожурналісти, телерадіопрацівники, творчі працівники Підприємства, журналісти, продюсери, телеоператори, режисери, звукорежисери, редактори, ведучі, кореспонденти, штатні та позаштатні творчі працівники, які професійно збирають, одержують, створюють і готують інформацію для розповсюдження.

Не мають права брати участь у зборах та бути обраними від зборів творчого колективу Генеральний директор, заступники Генерального директора та технічні працівники.

3.2. Збори творчого колективу проводяться в обов'язковому порядку, у наступних випадках:

3.2.1. необхідності обрати представників творчого колективу до Редакційної ради;

3.2.2. необхідності обрати кандидатів до складу Редакційної ради від Уповноваженого органу управління;

3.2.3. необхідності внести зміни та погодити Редакційний статут;

3.2.4. за ініціативою не менше 1/3 складу творчого колективу з питань, що стосуються його діяльності.

3.3. Ініціативна група творчого колективу скликає збори творчого колективу, визначає порядок денний та порядок проведення зборів творчих працівників Підприємства.

Про проведення зборів творчого колективу члени творчого колективу повідомляються письмово (шляхом направлення листа за допомогою електронної пошти) із зазначенням дати, часу та місця проведення зборів творчого колективу та порядку денного. Повідомлення повинно бути надіслано за 5 календарних днів до дня скликання зборів творчого колективу.

3.4. Член творчого колективу має право вимагати розгляду питання на зборах творчого колективу за умови, що воно було ним доведено до відома інших членів не пізніше як за 3 календарних дні до проведення зборів. Із питань не включених до порядку денного рішення можуть прийматися тільки за згодою всіх учасників, присутніх на зборах творчого колективу.

3.5. На час проведення зборів творчого колективу з їх складу обирається голова, який веде збори, та секретар, який оформлює протокол зборів. Протокол оформлюється в письмовій формі та підписується головою та секретарем зборів.

3.6. Збори творчого колективу вважаються правомочними, якщо на них присутні не менше, як 2/3 кількості творчого колективу від їх загальної кількості.

Рішення приймається шляхом відкритого голосування та вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала проста більшість присутніх на зборах. У випадку рівного розподілу голосів, голос голови зборів є вирішальним.

4. ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ, ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ РЕДАКЦІЙНОЇ РАДИ

4.1. З метою забезпечення дотримання законодавства та положень цього Редакційного статуту створюється і діє Редакційна рада, яка формується з числа працівників Підприємства. Редакційна рада складається з 4 (чотирьох) членів, половина складу якої призначається Уповноваженим органом управління, за поданням творчого колективу, а інша половина складу - обирається творчим колективом на зборах творчого колективу.

Термін повноважень членів Редакційної ради складає 4 (чотири) роки.

4.2. Уповноважений орган управління та збори творчого колективу зобов'язані призначити та обрати свою половину членів Редакційної ради протягом 1 (одного) місяця з дня затвердження Редакційного статуту.

4.3. Повноваження Редакційної ради розпочинаються з моменту першого засідання у новому складі, але не пізніше 1 (одного) календарного місяця з дня затвердження Редакційного статуту або дати обрання нових членів.

У випадку, якщо по завершенні 1 (одного) місяця з дня затвердження Редакційного статуту або дати обрання нових членів склад Редакційної ради становить менше 4 (чотирьох) членів, засідання Редакційної ради вважаються правомочними, якщо на них присутні не менше, ніж 2 (два) члени Редакційної ради. Рішення Редакційної ради, у тому числі, щодо обрання чи відкликання голови Редакційної ради, у такому випадку вважаються прийнятими, якщо за них проголосувало не менше, ніж 2 (два) члени Редакційної ради.

4.4. На Редакційну раду покладаються завдання:

4.4.1. контроль за дотриманням журналістами Підприємства Редакційного статуту;

4.4.2. контроль за дотриманням прав журналістів, вимог щодо заборони цензури та втручання у творчу діяльність Підприємства;

4.4.3. внесення на розгляд органів управління Підприємства питання про відсторонення від керівництва Підприємством або її окремими підрозділами осіб, які порушували Редакційний статут та/або вимоги законодавства щодо прав журналістів, заборони цензури і втручання у творчу діяльність Підприємства, про призначення службового розслідування і звільнення цих осіб відповідно до закону в разі підтвердження наявності зазначених правопорушень.

4.5. Редакційна рада має право:

4.5.1. ініціювати внесення змін до Редакційного статуту, а також здійснювати попередню оцінку змін до Редакційного статуту;

4.5.2. перевіряти умови праці творчих працівників Підприємства;

4.5.3. перевіряти звернення журналістів та інших працівників Підприємства щодо конфліктів з приводу підготовки та поширення інформації, наявності порушень Редакційного статуту, порушень прав журналістів, вимог щодо заборони цензури та невтручання у їх творчу діяльність;

4.5.4. звертатися до Уповноваженого органу управління та Генерального директора щодо проведення службового розслідування фактів порушення Редакційного статуту, прав журналістів, вимог щодо заборони цензури та втручання у творчу діяльність Підприємства;

4.5.5. виносити на розгляд Уповноваженого органу управління питання про відсторонення від керування Підприємством або її окремими підрозділами осіб, які допустили порушення Редакційного статуту, вимог законодавства щодо прав журналістів, заборони цензури або втручання у їх творчу діяльність;

4.5.6. виносити на розгляд Уповноваженого органу управління та Генерального директора питання про звільнення осіб, які допустили у своїй діяльності порушення положень Редакційного статуту, порушення прав журналістів, вимог щодо заборони цензури і втручання у творчу діяльність журналістів;

4.5.7. звертатися до Уповноваженого органу управління та Генерального директора з вимогами щодо захисту журналістів та їх прав, дотримання вимог щодо заборони цензури і втручання у їх творчу діяльність у випадку, якщо порушення виходять від осіб, які не є працівниками Підприємства;

4.5.8. звертатися до Уповноваженого органу управління та Генерального директора з вимогами щодо надання інформації з питань, які відносяться до повноважень Редакційної ради;

4.5.9. розглядати листи та звернення аудиторії щодо змісту і технічної якості відповідних програм або передач, вносити пропозиції органам управління Підприємства щодо прийняття або відхилення надісланих пропозицій та зауважень;

4.5.10. бути членами комісії по відбору на конкурсній основі проєктів у сфері мистецтва;

4.5.11. приймати рішення, щодо доцільності виготовлення аудіовізуальних творів та програм;

4.5.12. взаємодіяти зі структурними підрозділами Підприємства з питань наповнення ефіру аудіовізуальними творами, програмами, іншими структурними елементами програмного наповнення;

4.5.13. надавати рекомендації по плануванню ефіру та зміні сітки мовлення, надавати рекомендації по тематичному наповненню ефіру, надавати роз'яснення з питань, що стосуються складових елементів програм та ефіру;

4.5.14. здійснювати інші повноваження та приймати рішення з усіх питань, що спрямовані на виконання завдань Редакційної ради.

4.6. Форма роботи Редакційної ради

Формою роботи Редакційної ради є чергові та позачергові засідання. Чергові засідання Редакційної ради відбуваються не менше двох разів на рік. Позачергове засідання Редакційної ради може бути скликане з ініціативи голови Редакційної ради або не менш, як двох її членів у випадку необхідності невідкладного вирішення питань, що входять до компетенції Редакційної ради.

Про проведення засідання, його дату, час, місце і порядок денний голова Редакційної ради не пізніше, ніж за 5 (п'ять) календарних днів до дати його проведення повідомляє усіх членів Редакційної ради шляхом направлення листа за допомогою електронної пошти.

Засідання Редакційної ради є правомочним у випадку особистої присутності на ньому не менш, як двох членів. Рішення на засіданнях Редакційної ради приймаються не менш ніж двома членами.

У випадку рівного розподілу голосів, голос голови Редакційної ради є вирішальним.

Рішення Редакційної ради оформлюються протоколом, який підписується головою і секретарем Редакційної ради.

4.7. Голова Редакційної ради та секретар Редакційної ради

Голова Редакційної ради обирається на засіданні Редакційної ради зі складу її членів. Голова Редакційної ради вважається обраним або відкликаним Редакційною радою, якщо за таке рішення на засіданні проголосувало не менше двох членів Редакційної ради.

Редакційна рада обирає зі свого складу секретаря Редакційної ради, на якого/яку покладаються обов'язки з ведення протоколів засідань Редакційної ради та здійснення інших допоміжних повноважень, визначених Редакційною радою.

4.8. Завдання голови Редакційної ради:

4.8.1. організовує ведення засідань Редакційної ради та підписує протоколи засідань;

4.8.2. ініціює розгляд питань на засіданні Редакційної ради, формує порядок денний засідань;

4.8.3. повідомляє про скликання чергових та позачергових засідань Редакційної ради;

4.8.4. визначає дату, час і місце проведення засідань Редакційної ради;

4.8.5. підписує рішення, звернення, запити, відповіді на запити з питань, що обговорені та прийняті Редакційною радою;

4.8.6. представляє Редакційну раду в органах державної влади, підприємствах, установах, організаціях, не залежно від форм власності, перед третіми особами, у тому числі, перед Уповноваженим органом управління та творчим колективом Підприємства;

4.8.7. здійснює інші повноваження з метою забезпечення діяльності Редакційної ради та виконання нею своїх повноважень.

4.9. Член Редакційної ради має право:

4.9.1. ініціювати розгляд питань на чергових та позачергових засіданнях Редакційної ради шляхом внесення пропозицій до порядку денного, які є обов'язковими для їх розгляду та включення до порядку денного, який формується головою Редакційної ради;

4.9.2. вносити пропозиції щодо проектів рішень Редакційної ради;

4.9.3. вимагати від Уповноваженого органу управління, Генерального директора, Редакційної ради та її членів, працівників Підприємства надання необхідних матеріалів та документів для ознайомлення з метою прийняття рішення з питань порядку денного.

4.10. Член Редакційної ради зобов'язаний:

4.10.1. брати участь у засіданнях Редакційної ради та голосувати на них;

4.10.2. подавати матеріали та документи, необхідні для ініціювання питань порядку денного та їх розгляду на засіданнях;

4.10.3. завчасно повідомляти про неможливість участі у засіданні Редакційної ради та зазначати причини своєї відсутності;

4.10.4. виконувати рішення, прийняті Редакційною радою.

4.11. Повноваження члена Редакційної ради припиняється:

4.11.1. після закінчення 4-річного терміну;

4.11.2. у разі відкликання його Уповноваженим органом управління за поданням творчого колективу, якщо такий член Редакційної ради призначався Уповноваженим органом управління;

4.11.3. у разі відкликання його зборами творчого колективу, якщо такий член Редакційної ради обирався зборами творчого колективу;

4.11.4. у випадку добровільного складання повноважень члена Редакційної ради;

4.11.5. у випадку звільнення члена Редакційної ради з Підприємства.

4.12. Повноваження голови Редакційної ради припиняються:

4.12.1. у випадку припинення його повноважень як члена Редакційної ради;

4.12.2. у випадку добровільного складання ним повноважень голови Редакційної ради;

4.12.3. у випадку його відкликання Редакційною радою.

4.13. У випадку припинення чи дострокового припинення повноважень члена Редакційної ради обраного творчим колективом обирається новий член Редакційної ради за відповідною квотою в строк, що не перевищує 1 (один) місяць з дня припинення повноважень.

У випадку припинення чи дострокового припинення повноважень члена Редакційної ради призначеного Уповноваженим органом управління за поданням творчого колективу, Уповноважений орган управління зобов'язаний протягом 1 (одного) місяця з дня припинення його повноважень, призначити нового члена Редакційної ради відповідно до встановлених квот за поданням творчого колективу.

4.14. Члени Редакційної ради здійснюють свої повноваження на громадських засадах. Керівництво Підприємства зобов'язано виділити приміщення для роботи Редакційної ради та забезпечити її необхідним для здійснення їх діяльності майном.

5. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ ДО РЕДАКЦІЙНОГО СТАТУТУ

5.1. Внесення змін і доповнень до цього Редакційного статуту здійснюються в письмовій формі, погоджуються творчим колективом Підприємства та затверджуються Уповноваженим органом управління. Зміни можуть вноситися шляхом складання Редакційного статуту в новій редакції або шляхом викладення змін в додатках.

5.2. Зміни набувають чинності з моменту затвердження їх Уповноваженим органом управління.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Даний Редакційний статут набирає чинності з дня його затвердження Уповноваженим органом управління.

6.2. Редакційний статут оприлюднюється на офіційному вебсайті.

6.3. Копія Редакційного статуту протягом семи днів з часу його прийняття або внесення змін до нього надсилається до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Пронито, пронумеровано та
скріплено печаткою

Загальна кількість аркушів
19 (Дев'ятнадцять аркушів)

Голова Уряду збройного ополчення

Ілля В.В.

